МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС

ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ХУДОЖНІЙ ТЕКСТИЛЬ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»
Спеціалізація: 014.12 «Мистецтво. Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 4 від «1» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Художній текстиль
Викладач (-і)	Веретко Оксана Ігорівна
Контактний телефон Викладача	+38 0666534854
E-mail викладача	oksana.veretko@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	9 кредити ЄКТС, 270 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00

2. Анотація до освітнього компонента

Сьогодні набуває особливої актуальності завдання навчити молодь бачити, розуміти зразки справжнього народного мистецтва, жити й творити за законами краси. Заняття художніми ремеслами сприяє розвитку національної свідомості, стає джерелом творчого натхнення. Одним із таких давніх видів народного декоративно-ужиткового мистецтва є виготовлення художніх тканин – від найтоншого серпанку до найцупкішого найгрубішого багатошарового полотна.

Курс «Художній текстиль» у навчальному плані належить до циклу дисциплін вільного вибору студента професійної підготовки і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва і розвиток його професійних здібностей. Особлива увага приділена розгляду питань вивчення та розвитку декоративно-прикладного мистецтва, зокрема художнього текстилю, функціональне призначення та художньо-естетичні особливості.

3. Мета та цілі освітнього компонента

Метою курсу є базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з дисципліни «Художній текстиль», дослідити процеси виникнення, становлення та розвитку образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва в Україні. Виховувати загальну естетичну культуру; навчити створювати мистецькі твори за законами композиції з урахуванням технологічних особливостей художнього текстилю; підготовка майбутнього спеціаліста до створення предметів декоративно-прикладного мистецтва і дизайну та оволодіння методикою навчання і виховання цьому дітей.

Основними **цілями** вивчення теоретико-практичного матеріалу є ознайомити студентів з основними закономірностями побудови композицій та особливостями їх використання в творах образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва і дизайну; розвинути естетичне та емоційне ставлення до творів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, вміння розуміти та цінувати народну художню творчість. Підготовити студентів до самостійного рішення практичних і творчих задач в їхній творчій діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи

вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.
ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.
ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.
ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.
ФК 8. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проектах, майстер-класах, виставках).
ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.
ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.
ПРН 7. Володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання
ПРН 9. Розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти розвинену особистість.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	8
Практична робота	88
Самостійна робота	174

Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
6	014 «Середня освіта»	3	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Історичні відомості про походження художнього текстилю. Гобелен – його витоки та особливості розвитку в Україні. Сучасне призначення гобелену.	4		20
Тема 2. Елементи та мотиви орнаментів художнього текстилю. Типологія текстильних виробів	4		20
Тема 3. Ознайомлення з основними центрами розвитку художнього текстилю в Україні. Вивчення кольорових рішень в традиційному ткацтві України в цілому, та зокрема в тканих виробах Західних областей України, творів професійних художників і народних майстрів.		6	12

Тема 4. Ознайомлення з особливостями орнаментального декорування виробів з текстилю. Особливості створення орнаменту у смузі, квадраті та їх використання в тканих виробах.		6	10
Тема 5. Техніка безпеки при виконанні практичного завдання. Інструменти та матеріали. Знайомство з інструментами та матеріалами та основними принципами роботи з ними.		4	10
Тема 6. Проектування орнаментально-декоративних композицій, створення цілісного художнього виробу. Пошук форми, конструкції, взаємозв'язок форми і декору, узгодження технік виконання з матеріалом і призначенням виробу.		16	20
Тема 7. Основні техніки художнього текстилю (ткацтва). Види ткацьких переплетень.		10	16
Тема 8. Робота в матеріалі. Комбінація ткацьких переплетень. Особливості комбінування ткацьких переплетень в одному виробі. Ткання виробу за ескізом		34	32
Тема 9. Додаткове декорування виробу.		8	14
Тема 6. Презентація. Кафедральний перегляд.		4	20

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 45 балів, Контрольна робота – 5 балів; Тестові завдання / залік – 30 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 20.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 5 балів Тестові завдання / екзамен – 30 балів Самостійна робота – 20.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1.Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/

2.Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом №309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора №447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора №417 від

03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом 3309 від 19 травня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf.
4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Губаль Б. Гобелен. Альбом-каталог. Івано-Франківськ : Лілея- НВ, 2011. 84 с.
2. Декоративно-ужиткове мистецтво : словник у 3 т. Акад. мист. за заг. ред. Я. П. Запаска. Львів : Афіша, 2000. 363 с.
3. Декоративно-ужиткове мистецтво: словн. у 2-х томах. Львів : Афіша, 2000. 399 с.
4. Жоголь Л. Ткацтво Ганни Василащук. Народне мистецтво. 2005. № 1-2.
5. Заник В. Теплий, вовняний, смугастий і свій. Карпати. Туризм. Відпочинок. 2007. № 9.
6. Зрезарцев М.П., Зрезарцев В.М., Параніч В.П. Товарознавство сировини та матеріалів : навч. пос. Київ. Центр учбової літератури, 2008. 404 с.
7. Іванова О. Килими XVIII – XIX століття Національного музею історії України. Народне мистецтво. 2000. № 1-2.
8. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України XX ст. У пошуках «Великого стилю». Київ: Либідь, 2005. 280 с.
9. Кришень Л. В оксамиті гобеленових думок. Київ, 2005. № 7-8.
10. Кусько Г. Масштаб текстилю малих форм. Образотворче мистецтво. 1999. №3.
11. Луковська О. Художнє ткацтво Львова другої половини XX століття (художні особливості, традиції та новації). Львів, 2007. 175 с.
12. Медведчук Г. Художнє ткацтво на Поділлі. Народне мистецтво. 2005. № 1-2.
13. Никорак О. І. Сучасні художні тканини Українських Карпат АН УРСР. Львівське відділення Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. К.: Наук. думка, 1988. 224 с.
14. Никорак О. І. Українська народна тканина XIX–XX ст. типологія, локалізація, художні особливості. Львів, 2004. 583 с.
15. Оршанський Л. В., Гром Г. Л. Технологія ручного художнього ткацтва : навчальний посібник для студентів. Дрогобич : РВВ ДДПУ, 2005. 104 с.
16. Селівачов М. Лексикон української орнаментики (іконо-графія, номінація, стилістика. Типологія). К.: Ред. вісника "АНТ", 2005. 399 с.
17. Сеник М. М., Веретко О. І. Декоративно-ужиткове мистецтво (художнє ткацтво) : навчально-методичний посібник / за ред. проф. Б. М. Тимківа. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. 140 с.
18. Сеник М. М. Художній текстиль : текст лекцій. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2016. 80 с.
19. Сеник М. М. Основи ткацтва : метод. рекомендації. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. 64 с.
20. Сидорович С. Художня тканина західних областей УРСР С. Сидорович К.: Наук. думка, 1979. 152 с..
21. Третяк Н. Буйноцвіт гобеленів (Лідія Кришталь). Українська культура. 2009. № 1.
22. Художнє ткацтво. Народне мистецтво. 2002. № 1-2.
23. Чегусова З. Декоративне мистецтво України кінця XX століття. Київ. ЗАТ "Атлант ЮЕмСі", 2002. 511 с.
24. Шимчук Є. Мисткині львівського гобелену. Львів: Поллі, 1998.
25. Щербак В. Заквітчала б килимами всю Україну. Народне мистецтво. 2006. №3-4.
26. Ямборко О. Гобелен у контексті українського образотворчого мистецтва 1960-х – 1990-х рр. Львів, 2007. 204 с.

Додаткова література:

1. Білан М. Український стрій. Львів : Фенікс, 2000. 326 с.
2. Борисенко Н. Шлях був нелегким. Всеукраїнська трієнале текстилю (виставка текстилю). Образотворче мистецтво. 2005. №1.
3. Войтович В. Українська міфологія. Київ : Либідь, 2002. 663 с.
4. Гура Л. П., Гоголь Л. Є., Ісупова Н. М. та ін. Прикрась свій дім. Київ. Техніка, 1990. 303 с.
5. Дякова Н. Гусарська веселка килимів. Народне мистецтво. 2005. № 1-2.
6. Коваленко Т. У вирі узорів Полтавщини. Народне мистецтво. 2006. №1-2.
7. Лазур К.Р., Олійник Т.М. Швейне виробництво та матеріалознавство: словник. Львів: Новий Світ, 2000, 2012. 246 с.
8. Перлини народного мистецтва. Опішня. Решетилівка. Київ. Мистецтво, 1972. 95 с.
9. Романова Т. Українські килими. Народне мистецтво. 1997. №2.
10. Щербаківський В. Українське мистецтво Київ. Либідь, 1995. 287 с.

Викладач: Веретко Оксана Ігорівна,
Старший викладач кафедри методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну